

Forest Stewardship Council®

VODIČ ZA CENTRALIZIRANU NACIONALNU PROCJENU RIZIKA ZA NABAVU FSC® KONTROLIRANOG DRVA U HRVATSKOJ

Kolovoz 2020

Sva prava pridržana FSC® International 2019-2020 FSC®F000100

Vodič

Sadržaj

Predgovor	3
Što je FSC kontrolirano drvo?	3
Što je FSC procjena rizika?	3
Što je Centralizirana nacionalna procjena rizika (CNRA)?	4
Kako je strukturirana Centralizirana nacionalna procjena rizika (za svaku kategoriju kontroliranog drva koja se procjenjuje)?	4
Sažetak Centralizirane nacionalne procjene rizika za Hrvatsku	5
Što treba učiniti za pokazatelje koji imaju određen rizik?	6
Primjenjivost mjera kontrole	7
Kategorija 1: Protuzakonito posječeno drvo	8
1.4 Dozvole za sječu	9
1.8 Propisi o sječi drva	10
1.9 Zaštićena područja i vrste	11
1.10 Ekološki zahtjevi	12
1.11 Zdravlje i sigurnost	13
1.12 Legalan radni odnos	14
Kategorija 2: Drvo posječeno kršenjem tradicionalnih i ljudskih prava .	15
Kategorija 3: Drvo iz šuma s ugroženim visokim vrijednostima očuvanja (HCV) zbog aktivnosti gospodarenja	15
3.1 HCV 1: Raznolikost vrsta	16
3.2 HCV 2: Ekosustavi i mozaici na razini krajobraza	17
3.3 HCV 3: Ekosustavi i staništa	18
3.4 HCV 4: Kritične usluge ekosustava	18
Kategorija 4: Drvo iz šuma koje se prenamijenjuju u šumske nasade ili druge nešumske namjene	19
Kategorija 5: Drvo iz šuma u kojima se sadi genetski modificirano drveće	20
Dijagram tijeka kupnje kontroliranog drva	21

Predgovor

Što je FSC kontrolirano drvo?

FSC kontrolirano drvo je materijal koji se može miješati s FSC certificiranim materijalom prilikom izrade proizvoda označenih FSC MJEŠAVINA oznakom.

Kao kontrolirano drvo može se koristiti samo materijal iz 'prihvatljivih' izvora, prema FSC-u. Postoji 5 kategorija neprihvatljivih materijala koji se ne smiju miješati s FSC certificiranim materijalima:

1. Protuzakonito posječeno drvo
2. Drvo posječeno kršenjem tradicionalnih i ljudskih prava
3. Drvo iz šuma s ugroženim visokim vrijednostima očuvanja (HCV) zbog aktivnosti gospodarenja
4. Drvo iz šuma koje se prenamijenjuju u šumske nasade ili druge nešumske namjene
5. Drvo iz šuma u kojima se sadi genetski modificirano drveće

Zahtjevi za kontrolirano drvo uglavnom su navedeni u dvije FSC norme:

- *FSC-STD-40-005 V3-1 Zahtjevi za nabavu FSC kontroliranog drva*
Ova norma opisuje zahtjeve za sustav dubinske provjere (engl. due dilligence system, DDS) za organizacije koje su nositelji FSC COC certifikata i koje žele uključiti kontrolirano drvo unutar područja primjene svog certifikata, osiguravajući da se materijali iz neprihvatljivih izvora ne koriste u proizvodima koji su označeni FSC MJEŠAVINA oznakom.
- *FSC-STD-30-010 V2-0 FSC norma za kontrolirano drvo za organizacije koje gospodare šumama*
Ova norma definira zahtjeve koje organizacije za gospodarenje šumama moraju slijediti kako bi pokazale da njihova praksa gospodarenja ne pripada jednoj od 5 kategorija definiranih kao „neprihvatljive“ od strane FSC-a, kako bi primjerice mogle prodavati FSC kontrolirano drvo.

Što je FSC procjena rizika?

FSC procjena rizika je procjena rizika nabave materijala iz necertificiranih izvora, što uključuje rizik povezan s podrijetlom i miješanjem materijala u lancu opskrbe. Procjena mora biti uključena u sustav dubinske provjere od strane organizacija koje su nositelji FSC COC certifikata kako bi procijenile i umanjile rizik povezan s takvim materijalom isporučenim bez FSC tvrdnje, kako je definirano normom *FSC-STD- 40-005 Zahtjevi za nabavu FSC kontroliranog drva*.

Što je Centralizirana nacionalna procjena rizika?

Centralizirana nacionalna procjena rizika (engl. Centralized National Risk Assessment, CNRA) procjena je rizika nabave iz necertificiranih izvora u određenoj zemlji ili regiji koja pruža informacije o riziku opskrbe ("nizak" ili "određen") za svaku od pet kategorija kontroliranog drva. Tamo gdje je rizik određen, centralizirana nacionalna procjena rizika definira "mjere kontrole" za ublažavanje rizika i omogućavanje nabave materijala. S druge strane, definicija niskog rizika omogućuje organizacijama nabavu takvog materijala za miješanje s FSC certificiranim materijalom bez poduzimanja dodatnih mjera kontrole.

Centralizirane nacionalne procjene rizika (CNRA) stvorene su kako bi se premostile razlike između trenutne i revidirane procedure procjene rizika. Slično procjeni nacionalnog rizika (NRA), FSC odjel za izradu politika i norma (engl. FSC Policy Standards Unit), u suradnji s nacionalnim dionicima, nadgleda CNRA. Procjena je prepuštena vanjskim stručnjacima sa specifičnim znanjem u odgovarajućoj kategoriji kontroliranog drva.

Cilj ovog vodiča

Ovaj vodič je izrađen kako bi se olakšalo čitanje i razumijevanje *FSC centralizirane nacionalne procjene rizika za nabavu FSC® kontroliranog drva u Hrvatskoj (FSC-CNRA-HR V1-0 EN)* odobrene 2. srpnja 2020. Konkretno, želimo pružiti korisne informacije FSC certificiranim organizacijama kao i organizacijama u postupku certifikacije, opisujući radnje koje je potrebno poduzeti tijekom faze dubinske provjere nabave materijala iz izvora koji nisu FSC certificirani.

Nakon kratkog uvoda sažeti su rezultati procjene rizika (vidite tablicu na stranicama 5 i 6). U nastavku dokumenta su detaljnije opisani rezultati procjene za one pokazatelje čiji je rizik "određen" i za koje je stoga potrebno provesti određene mjere kontrole. Za sve pokazatelje "niskog rizika" nisu potrebne daljnje mjere. U tom će se slučaju, prilikom izrade dubinske analize, biti dovoljno uputiti na Centraliziranu nacionalnu procjenu rizika.

Kako je strukturirana Centralizirana nacionalna procjena rizika (za svaku kategoriju kontroliranog drva koja se procjenjuje)?

Unutar dokumenta o procjeni rizika (FSC-CNRA-HR V1-0) sve kategorije kontroliranog drva procjenjuju se prema sljedećoj shemi:

- Sažetak procjene rizika (najvažniji rezultati, izvori informacija, posebna razmatranja itd.)
- Opravdanost definicije rizika na temelju konzultiranih izvora
- Opravdanost primijenjene funkcionalne ljestvice
- Definicija rizika i mjera kontrole koje će se usvojiti za pokazatelje "određenog rizika".

Sažetak Centralizirane nacionalne procjene rizika za Hrvatsku

Broj	Pokazatelj	Razina rizika
Kategorija 1: Protuzakonito posječno drvo		
1.1	Zakup zemlje i prava gospodarenja	Nizak rizik
1.2	Licence za koncesiju	Nije primjenjivo
1.3	Planiranje gospodarenja i sječe	Nizak rizik
1.4	Dozvole za sječu	Određen rizik za privatne šume. Nizak rizik za ostatak države.
1.5	Uplate tantijema i naknada za sječu	Nije primjenjivo
1.6	PDV i ostali porezi na promet	Nizak rizik
1.7	Porez na dobit	Nizak rizik
1.8	Propisi o sječi drva	Određen rizik za privatne šume. Nizak rizik za ostatak države.
1.9	Zaštićena područja i vrste	Određen rizik za privatne šume bez šumskogospodarske osnove. Nizak rizik za ostatak države.
1.10	Ekološki zahtjevi	Određen rizik za privatne šume bez šumskogospodarske osnove. Nizak rizik za ostatak države.
1.11	Zdravlje i sigurnost	Određen rizik za privatne šume. Nizak rizik za ostatak države.
1.12	Legalan radni odnos	Određen rizik za privatne šume. Nizak rizik za ostatak države.
1.13	Običajna prava	Nije primjenjivo
1.14	Izjava o suglasnosti	Nije primjenjivo
1.15	Prava autohtonih naroda	Nije primjenjivo
1.16	Klasifikacija vrsta, količina, svojstava	Nizak rizik
1.17	Trgovina i prijevoz	Nizak rizik
1.18	Offshore trgovanje i cijene prijevoza	Nizak rizik
1.19	Običajni propisi	Nizak rizik
1.20	CITES	Nizak rizik
1.21	Zakonodavstvo koje zahtijeva proceduru dubinske provjere	Nizak rizik
Kategorija 2: Drvo posječeno kršenjem tradicionalnih i ljudskih prava		
2.1	Šumski sektor nije povezan s nasilnim oružanim sukobima, uključujući one koji prijete nacionalnoj ili regionalnoj sigurnosti i/ili s vojnom kontrolom.	Nizak rizik
2.2	Poštuju se prava radnika, uključujući prava navedena u ILO dokumentu Fundamental Principles and Rights at work.	Nizak rizik

2.3	Održavaju se prava autohtonih i tradicionalnih naroda.	Nizak rizik
Kategorija 3: Drvo iz šuma s ugroženim visokim vrijednostima očuvanja (HCV) zbog aktivnosti gospodarenja		
3.0	Procjena HCV prisutnosti i ugroženosti	Nizak rizik
3.1	HCV 1: Raznolikost vrsta	Određen rizik za privatne šume bez šumskogospodarske osnove. Nizak rizik za ostatak države.
3.2	HCV 2: Ekosustavi i mozaici na razini krajobraza	Određen rizik za privatne šume bez šumskogospodarske osnove. Nizak rizik za ostatak države.
3.3	HCV 3: Ekosustavi i staništa	Određen rizik za privatne šume bez šumskogospodarske osnove. Nizak rizik za ostatak države.
3.4	HCV 4: Kritične usluge ekosustava	Određen rizik za privatne šume bez šumskogospodarske osnove. Nizak rizik za ostatak države.
3.5	HCV 5: Potrebe zajednice	Nizak rizik
3.6	HCV 6: Kulturne vrijednosti	Nizak rizik
Kategorija 4: Drvo iz šuma koje se prenamijenjuju u šumske nasade ili druge nešumske namjene		
4.1	Prenamjena prirodnih šuma u nasade ili druge namjene zemljišta manja je od 0,02% ili 5 000 hektara u prosjeku na godišnjoj razini tijekom posljednjih 5 godina; ili je prenamjena nezakonita na nacionalnom i regionalnom nivou na javnom/privatnom zemljištu	Nizak rizik
Kategorija 5: Drvo iz šuma u kojima se sadi genetski modificirano drveće		
5.1	Nema komercijalne upotrebe genetski modificiranih stabala.	Nizak rizik

Što treba učiniti za pokazatelje koji imaju određen rizik?

Kada se u lancu opskrbe utvrdi rizik povezan s podrijetlom materijala ili rizik povezan s miješanjem materijala, organizacija mora poduzeti mjere kontrole kako bi smanjila i kontrolirala taj rizik. Mjere kontrole moraju se primijeniti u skladu s nacionalnim ili regionalnim referentnim zakonodavstvom.

Primjenjivost mjera kontrole

Mjere kontrole se također mogu ponoviti unutar različitih kategorija i/ili pokazatelja. Sljedeća tablica sažima pokazatelje za koje se umanjuje rizik prema istim ili sličnim mjerama kontrole.

Kategorija 1: Protuzakonito posječeno drvo	Kategorija 3: Drvo iz šuma s ugroženim visokim vrijednostima očuvanja (HCV) zbog aktivnosti gospodarenja	Primjenjivost mjera kontrole
1.4 Dozvole za sječu		Mjere kontrole kategorije 1 (pokazatelj 1.4, pokazatelj 1.9 i pokazatelj 1.10) su identične
1.9 Zaštićena područja i vrste		
1.10 Ekološki zahtjevi		
1.8 Propisi o sječi drva		Mjere kontrole kategorije 1 (pokazatelj 1.8, pokazatelj 1.11 i pokazatelj 1.12) usko su povezane
1.11 Zdravlje i sigurnost		
1.12 Legalan radni odnos		
	3.1 HCV 1: Raznolikost vrsta	Mjere kontrole kategorije 3 (pokazatelj 3.1, pokazatelj 3.2, pokazatelj 3.3 i pokazatelj 3.4) su identične
	3.2 HCV 2: Ekosustavi i mozaici na razini krajobraza	
	3.3 HCV 3: Ekosustavi i staništa	
	3.4 HCV 4: Kritične usluge ekosustava	

Kategorija 1: Protuzakonito posječeno drvo

Šumska zemljišta u Hrvatskoj pokrivaju 2 755 278 ha ili 48,6% kopnene površine. Zabilježen je porast šumskog pokrova od 0,24% godišnje. Većina šuma su prirodno obnovljive šume, ali postoje i izdanačke šume i makije (grmlje). 76% šumskog zemljišta u Hrvatskoj su državne šume (2 095 266 od 2 755 278 ha), dok je 24% (660 012 ha) u privatnom vlasništvu. Zakon o šumama zahtijeva da se svim šumama gospodari u skladu sa šumskogospodarskim osnovama koji se izrađuju za vremensko razdoblje od 10 godina. Trenutno sve državne i oko 70% privatnih šuma imaju važeće šumskogospodarske osnove, obzirom da mali šumovlasnici često nisu u stanju napraviti takav plan ili nisu zainteresirani. Do 2025. godine sve šume u Hrvatskoj trebale bi imati razvijenu važeću šumskogospodarsku osnovu. Većinom državnih šuma (97%) gospodari javno poduzeće Hrvatske šume d.o.o. dok ostatkom upravljaju druga tijela državne uprave ili druge pravne osobe, većinom u svrhu nacionalne zaštite i obrazovanja. Privatni šumovlasnici zaduženi su za gospodarenje svojim šumama, no razina aktivnog gospodarenja u privatnim šumama niža je u usporedbi s državnim šumama. Postoje tri glavne organizacije odgovorne za šume i gospodarenje šumama: Ministarstvo poljoprivrede, Državna inspekcija i Hrvatske šume d.o.o.

Prema Zakonu o šumama šume po namjeni mogu biti gospodarske (trenutno 52% svih šuma), zaštitne (30%) i šume s posebnom namjenom (18%). Sve šumsko-gospodarske aktivnosti u gospodarskim šumama mora biti izvršene u skladu sa šumskogospodarskim osnovama. Nacionalna i međunarodna zakonska regulativa, konvencije, strategije i akcijski planovi za očuvanje prirode uključeni su u šumskogospodarske osnove. Svi šumovlasnici su odgovorni za predlaganje šumskogospodarskih osnova, koje treba odobriti Ministarstvo nadležno za šumarstvo. Za državne šume šumskogospodarske osnove izrađuje javno poduzeće Hrvatske šume. Za privatne šumovlasnike šumskogospodarske osnove često izrađuju registrirani stručnjaci.

Trenutno su izdana 3 važeća FSC certifikata za gospodarenje šumama za ukupno 2 044 675 hektara. Od toga 2 certifikata pokrivaju privatne šume a jedan državne. Gotovo su sve državne šume kojima gospodari poduzeće Hrvatske šume FSC certificirane (96,6% svih državnih šuma ili 2 024 026 ha). Neke privatne šume su također certificirane (2 vlasnika s 24 389 ha), često zato što su šume nedavno vraćene izvornim vlasnicima, a bile su certificirane u državnoj grupnoj shemi.

Opća specifikacija rizika: postoji određen rizik za pokazatelje 1.4 (Dozvole za sječu), 1.8 (Propisi o sječi drva), 1.9 (Zaštićena područja i vrste), 1.10 (Ekološki zahtjevi), 1.11 (Zdravlje i sigurnost) i 1.12 (Legalan radni odnos). Za navedene pokazatelje rizik je određen samo za privatne šume.

Određen rizik

1.4 Dozvole za sječu

Obilježavanje i sječa propisani su Pravilnikom o doznaci stabala, obilježavanju drvnih sortimenata, popratnicima i šumskom redu koji je izmijenjen i dopunjen 2017. godine. Pravilnik propisuje način i dokumentaciju za obilježavanje stabala za sječu, obilježavanje i dokumentaciju za drvene sortimente, kao i potrebnu dokumentaciju za prijevoz drva i drvnih sortimenata (prijevozni certifikati). Na temelju odobrenih godišnjih planova moguće je obilježavanje stabala za sječu. Dozvola za sječu propisuje količinu, vrste drveća i broj stabala u svakom razredu promjera. Dovođene šumske operacije provjerava i evidentira vlada. Sječu može obavljati samo ovlašteni šumar ili registrirani izvođač radova.

Otprilike 30% privatnih šumovlasnika još nema važeću šumskogospodarsku osnovu. U principu, postoji šansa da, s ovih 30%, stvari pođu po zlu. Jer kad se obavi sječa, neće se temeljiti na planiranju. Međutim, vlada ovaj problem rješava sustavom dozvola 'Odluke o sječi drva'.

Zbog dopuštene količine samoobrade (30 m³), mnogi privatni šumovlasnici sami izvršavaju sječu drva za ogrjev, a nadzor nad njima nije velik, ako uopće postoji. Trenutno nema dostupnih službenih podataka o protuzakonitoj sječi drva za ogrjev u državnim ili privatnim šumama. Rezultati inspekcijskih pregleda nisu javno dostupni.

Služba državne inspekcije također uključuje inspekciju šumarstva i lovstva i zadužena je za provođenje Zakona o šumama i šumskom zemljištu u državnom i privatnom vlasništvu. Postoje državni inspektori i regionalni inspektori. Ne postoje javno dostupna izvješća vlade o nezakonitoj sječi, sudskim slučajevima ili izvješćima državne inspekcije u šumarskom sektoru.

Mjere kontrole (pokazatelj 1.4)

Iako se čini da je sustav dozvola za sječu uspostavljen i implementiran, postoji nekoliko dvojbi koje zahtijevaju pristup predostrožnosti. Potencijalni problemi su: sukob interesa s registriranim stručnjacima (sav posao u procesu može obaviti 1 osoba), 30% privatnih šuma je bez šumskogospodarske osnove, a drvo za ogrjev se može bez dozvole sjeći na privatnom zemljištu. Druga je dvojba da ne postoje javni podaci o protuzakonitoj sječi i rezultatima inspekcija. Stoga nije moguće procijeniti je li postojeći sustav dozvola uistinu dobro proveden i djelotvoran. Kako je većina državnih šuma FSC certificirana, postoji dovoljno razloga za vjerovanje da se potencijalni problem može očekivati samo u privatnim šumama.

- 1) Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:
 - a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
 - b) Zatražite od šumovlasnika dozvolu za sječu. Također zatražite neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije

zakonski obavezna mjera (jedino na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija vrijednosti visokog očuvanja (HCV). Ako ovaj dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, tada možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.

- 2) Najbolje je ne kupovati drva za ogrjev iz privatnih šuma. Takvo drvo ne može ući na tržište, jer je namijenjeno samo za privatnu potrošnju.

1.8 Propisi o sječi drva

Što se tiče sječe, propisi su strogi. Možda postoji rizik kod izvođača šumarskih aktivnosti. U teoriji oni mogu izraditi šumskogospodarske osnove, godišnje planove izvedbe, registrirati obilježena i posječena stabla, obaviti sječu i izdati prijevozne isprave. Premda šumskogospodarske osnove, godišnje planove izvedbe i online registar evidencija ocjenjuje država, i obavljaju se potrebne inspekcije, postoji potencijalni sukob interesa s privatnim zemljoposjednicima. Nema podataka o prekršajima. Rezultati inspekcija nisu javni dostupno. Neslužbeno, javno poduzeće Hrvatske šume d.o.o. procjenjuje da protuzakonita sječa iznosi do 1% godišnje dopuštene sječe stabala. Procjena ukupne protuzakonite sječe uključuje i sječu drva za ogrjev. To se također može povezati s nepoštivanjem propisa o sječi.

U razdoblju od 2000. do 2010. godine zabilježen je porast udjela privatnih poduzetnika na području sječe, vuče, klizanja i transporta drvne građe. Aktivnost privatnih poduzetnika na području sječe stabala u istom se razdoblju udvostručila se s 10% na 23%. U teoriji to znači da je još važnije imati stroge propise i provedbu zakona.

Mjere kontrole (pokazatelj 1.8)

Iako se čini da je sustav propisa o sječi uspostavljen i da se provodi, postoji nekoliko sumnja koje opravdavaju upotrebu pristupa predostrožnosti. Glavna sumnja je da ne postoje javno dostupni podaci o protuzakonitoj sječi i rezultatima inspekcije. Stoga nije moguće procijeniti je li postojeći sustav zapravo dobro proveden i funkcionalan. Kako je većina državnih šuma FSC certificirana, potencijalni problem može se očekivati samo kod privatnih šumovlasnika.

Kada kupujete iz privatnih šuma, učinite sljedeće:

1. Zatražite dozvolu za sječu.
2. Zatražite licencu licenciranih inženjera, stručnjaka i izvođača radova. Ne kupujte od ljudi bez registrirane licence.
3. Obavite terenski pregled kako biste vidjeli kakva je situacija na terenu u usporedbi s traženim zakonodavstvom (pročitajte pokazatelj 1.8 u vezi s pojedinostima koje treba provjeriti).

1.9 Zaštićena područja i vrste

Hrvatska ima dugu povijest provedbe zakonodavstva o zaštiti prirode. Prema Zakonu o šumama, zaštićenim se šumama (i vrstama) gospodari u skladu s istim nizom zakona i propisa kao i ostalim šumama, ali s ograničenjima navedenim u šumskogospodarskim osnovama (što kod privatnih šumovlasnika nije uvijek na snazi). U zaštitnim šumama su aktivnosti gospodarenja šumama ograničene, a proizvodnja drvnih sortimenata rezultat je uzgoja šuma. Gospodarenje zaštitnim šumama vrše vlasnici šuma u skladu sa šumskogospodarskim osnovama. U šumama posebne namjene, podvrsta zaštitne šume, postoji 9 kategorija zaštite. Kategorija 'strogi rezervati' zabranjuje sve gospodarske aktivnosti, a u kategoriji 'nacionalni park' zabranjena je ekonomska upotreba prirodnih dobara. Za šume i šumsko zemljište na području nacionalnih parkova i strogih rezervata formiraju se zasebne organizacije za gospodarenje odgovorne za donošenje Programa zaštite šuma koji sadrži mjere za njihovu zaštitu. U svim ostalim vrstama i kategorijama šuma posebne namjene dopuštene su druge aktivnosti pod uvjetom da ne ugrožavaju ili mijenjaju značajna obilježja zaštićenog područja, prema šumskogospodarskim osnovama.

Iako je područje ekološke mreže Natura 2000 implementirano (nema sudskih sporova protiv Hrvatske), još uvijek nije podneseno prvo službeno izvješće. Stoga ne postoji način da se provjeri jesu li zaštićena područja i vrste uistinu i/ili dovoljno zaštićene na terenu. Šumskogospodarske osnove za Natura 2000 ekološku mrežu izrađuju se samo na dvije lokacije.

Mjere kontrole (pokazatelj 1.9)

Gotovo sve državne šume kojima gospodari javno poduzeće Hrvatske šume imaju FSC certifikat (96,6% svih državnih šuma), što je samo po sebi jamstvo jer znači da se sa gotovo 76% šuma u Hrvatskoj dobro gospodari. Međutim, dio privatnih šumovlasnika (30%) nema izrađene šumskogospodarske osnove. Potrebno je poduzeti pristup predostrožnosti jer ne postoji strogo jamstvo da vrijednosti visokog očuvanja (HCV) neće biti ugrožene.

- 1) Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:
 - a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
 - b) Zatražite od šumovlasnika dozvolu za sječu. Također zatražite neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije zakonski obavezna mjera (jedino na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija vrijednosti visokog očuvanja (HCV). Ako ovaj dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, tada možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.
- 2) Najbolje je ne kupovati drva za ogrjev iz privatnih šuma. Takvo drvo ne može ući na tržište, jer je namijenjeno samo za privatnu potrošnju.

1.10 Ekološki zahtjevi

Osim općeg Zakona o šumama, Zakon o zaštiti prirode također određuje odgovornosti šumovlasnika u vezi s odlaganjem otpada i onečišćenjem vlastitih šuma. U navedenim se zakonima navode zahtjevi o tome kako zaštititi prirodu. Oni objašnjavaju kako organizirati zaštitu prirode na terenu (šumskogospodarske osnove) i na institucionalnoj razini (tko što radi). Navedeni zakoni također objašnjavaju zakonske zahtjeve za tehnike sječe i korištenu tehnologiju, uključujući selektivnu sječu, čistu sječu, transport drva s mjesta sječe, sezonska ograničenja, veličinu područja sječe, minimalnu starost i/ili promjer za sječu, elemente koji će se sačuvati tijekom sječe, uspostavljanje staza za klizanje ili vuču, izgradnju cesta, sustave odvodnje i mostova, pored uobičajenog planiranja i praćenja aktivnosti sječe.

Zbog činjenice da je velik broj miniranih područja (preostalih od rata) u šumama, pristup šumskom zemljištu i gospodarenje šumama na tim područjima nije moguće. Tijekom procesa razminiranja, može se postaviti veliki broj ograničenja u pogledu gospodarenja šumama i naknadne šumske obnove.

Glavni ekološki problemi rezultat su šumskih aktivnosti. Jedno od najčešćih je oštećenje šumskog tla i izgradnja kliznih cesta bez dozvole. Nema dokaza o području pogođenom ovom problematikom. U državnim šumama klizne ceste ne smiju se graditi bez dozvole. U privatnim šumama u nekim slučajevima vlasnici stvaraju privremene staze za klizanje (put za izvlačenje traktorom) u svrhu eksploatacije.

Iako su zakoni o zaštiti okoliša jednaki za sve zemljovlasnike (državne i privatne), manja je kontrola kod privatnih šumovlasnika bez valjane šumskogospodarske osnove. Bez šumskogospodarske osnove ne postoji način da se zajamči da neće biti nanescena šteta, jer su mnoga pitanja zaštite okoliša propisana i regulirana u šumskogospodarskoj osnovi. Potrebno je poduzeti pristup predostrožnosti jer ne postoji strogo jamstvo da se u tim slučajevima provode zakonski zahtjevi za zaštitu okoliša.

Mjere kontrole (pokazatelj 1.10)

Postoji određen rizik kod privatnih šuma bez šumskogospodarske osnove, jer bez šumskogospodarske osnove ne postoji način da se zajamči da neće biti nanescena šteta, kako su mnoga pitanja zaštite okoliša propisana i regulirana samom šumskogospodarskom osnovom.

- 1) Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:
 - a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
 - b) Zatražite od šumovlasnika dozvolu za sječu. Također zatražite neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije zakonski obavezna mjera (jedino na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija vrijednosti visokog očuvanja (HCV). Ako ovaj

dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, tada možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.

- 2) Najbolje je ne kupovati drva za ogrjev iz privatnih šuma. Takvo drvo ne može ući na tržište, jer je namijenjeno samo za privatnu potrošnju.

1.11 Zdravlje i sigurnost

U Hrvatskoj su zdravlje i sigurnost regulirani Zakonom o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18). Svi poslovni subjekti i samozaposleni moraju se pridržavati ovog zakona. Poslovni subjekti i samozaposleni u šumarstvu također se moraju pridržavati važećih zahtjeva Pravilnika o zaštiti na radu u šumarstvu (OG 10/86). U ovom pravilniku objašnjavaju se mnoge stvari, na primjer: provedba prakse sigurne sječe i prijevoza, uspostavljanje zaštitnih zona oko mjesta sječe, sigurnosni zahtjevi za strojeve koji se koriste i zakonski propisani sigurnosni zahtjevi u vezi s upotrebom kemikalija.

Zbog dopuštene količine samoobrade (30 m³) u državnim šumama, postoje tisuće potencijalnih subjekata koje treba osposobiti za siguran rad i odgovarajuću upotrebu šumarskih strojeva, a sve u skladu s provjerenim programima obuke. Prilikom redovite sječe u državnim šumama, šumski inspektori nadgledaju šumske izvođače u pogledu stručne osposobljenosti i zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva. U privatnim šumama situacija je manje jasna zbog nedostatka javno dostupnih podataka. Zbog dopuštene količine samoobrade (30 m³), mnogi privatni šumovlasnici sami izvršavaju sječu drva za ogrjev, a nadzor nad njima nije velik, ako uopće postoji. Nedostatak zakonskih odredba daje nejasnu sliku o razini i vrsti kvalifikacija koje moraju ispunjavati neprofesionalci, kao i o kvalifikacijama nadzornog osoblja kada se radovi sječe izvode u privatnim šumama. Privatni šumovlasnici izvode radove na vlastitu odgovornost.

Tijekom 2009. godine javno poduzeće Hrvatske šume d.o.o. imalo je vrlo visok indeks od 29,40 ozljeda na 1 000 zaposlenih (samo državne šume), što ga čini najvišim indeksom u odnosu na ostale gospodarske sektore. Istodobno, kolektivna djelatnost poljoprivrede, šumarstva i ribarstva nalazi se pri dnu sa 7,95 ozljeda na 1 000 zaposlenih (državni i privatni subjekti). Uspoređujući službeno priznate ozljede na radu u 2009. godini, državno šumarsko poduzeće pokazuje najveći indeks ozljeda na 1000 zaposlenih, gdje je indeks približno 4,6 puta veći od indeksa u prerađivačkoj industriji koji iznosi 0,45.

Mjere kontrole (pokazatelj 1.11)

Postoji određen rizik za privatne šume jer privatni šumovlasnici gospodare vlastitim šumama bez sigurnosnih zahtjeva i ne postoji posebna regulacija. Takvi vlasnici nemaju dozvolu za sječu motornom pilom i često ne nose osobnu sigurnosnu opremu. Surađujte samo s 'registriranim izvođačima' koji imaju potrebne licence. Ako kupujete od privatnih šumovlasnika, morate znati tko izvodi šumske radove.

Radnje:

- a) Zatražite ime registriranih izvođača radova u šumi i zatražite njihovu licencu.

- b) Ako takva licenca nije dostupna, ne kupujte.
- c) U slučaju dvojbe nemojte oklijevati pregledati teren, kao i upotrebu zaštitne opreme.

1.12 Legalan radni odnos

Hrvatska je ratificirala i/ili bila potpisnica niza važnih međunarodnih konvencija i propisa vezanih uz zapošljavanje i prava radnika; dječji rad, ropstvo, prisilan i ropki rad; trgovinu ljudima; rad migranata; itd. Informacije su dostupne putem internetske stranice Međunarodne organizacije rada (ILO). Hrvatska je ratificirala 60 ILO konvencija i 1 ILO protokol. Hrvatska je primijenila nacionalno zakonodavstvo koje pokriva ta pitanja, od kojih su mnoga važna za šumarsku i drvnu industriju. Zakon o reprezentativnosti radnika i sindikata (OG 26/15) definira izbor sindikalnih predstavnika i omogućuje zaposlenicima pridruživanje sindikatima. Minimalne plaće utvrđene su Uredbom o minimalnoj plaći (OG 109/18), koju je definirala vlada. Ne postoje javno dostupna izvješća vlade o nalazima državnih inspekcija u šumarskom sektoru.

Zakon o šumama (članak 50.) navodi da radove u šumama mogu obavljati samo registrirani i ovlašteni izvođači ili inženjeri. Ovo isključuje sječu drva za ogrjev od strane privatnih ljudi, jer za to nije potreban ugovor o radu.

Mjere kontrole (pokazatelj 1.12)

Ne može se provjeriti jesu li uvjeti rada ljudi koji rade u privatnim šumama (nisu dostupni ugovori o radu jer obje uključene strane ne vide potrebu za izradom) uvijek u skladu s propisima. To je posebno nejasno za neregistrirane šumske subjekte koji rade na privatnim šumskim zemljištima ili susjedima koji si pomažu. Neregistrirani šumski izvođači zapravo su često privatni šumovlasnici koji posluju kao fizičke osobe. Nema dovoljno javno dostupnih dokaza za izvođenje jasnog zaključka. Stoga je potrebno primijeniti pristup predostrožnosti i izdati određeni rizik za privatne šume. Državne šume su niskog rizika po pitanju legalnog radnog odnosa.

Kada kupujete iz privatnih šuma:

1. Zatražite licencu ovlaštenih inženjera, stručnjaka i izvođača radova. Ne kupujte od ljudi bez registrirane licence.
2. Zatražite ugovore o radu od ljudi koji rade na terenu ako i dalje niste sigurni, čak i kad ljudi imaju dozvolu.
3. Obavite terenski posjet kako biste vidjeli tko zapravo radi na terenu i imaju li ti ljudi ugovore o radu i odgovarajuće licence.

Kategorija 2: Drvo posječeno kršenjem tradicionalnih i ljudskih prava

Republika Hrvatska nije u oružanom sukobu od 1995. godine kada je završio Domovinski rat i nema zabilježene upotrebe drva za potrebe sukoba (engl. conflict timber). Hrvatska zauzima vrlo visoko mjesto u globalnom indeksu mira (GPI) i očekuje se daljnji rast. U Hrvatskoj ne postoje autohtoni ili tradicionalni narodi koji su prepoznati definicijama Međunarodne organizacije rada (ili drugih međunarodnih organizacija). Lokalni su stručnjaci također potvrdili da u Hrvatskoj ne postoje autohtoni i tradicionalni narodi. Hrvatska tako nije ni ratificirala Konvenciju o autohtonim i tradicionalnim narodima iz 1989. godine (br. 169). Kako u Hrvatskoj nema autohtonih i tradicionalnih narodima, nema ni kršenja zakonskih i običajnih prava, niti dolazi do sukoba po tim pitanjima.

Opća specifikacija rizika: nizak rizik za sve pokazatelje, nisu potrebne mjere kontrole.

Kategorija 3: Drvo iz šuma s ugroženim visokim vrijednostima očuvanja (HCV) zbog aktivnosti gospodarenja

U Hrvatskoj su se šume uglavnom razvile prirodnom regeneracijom, pa pripadaju prvoj ili drugoj generaciji prirodno obnovljenih prostranih izvornih šuma na području između rijeke Save i Drave. Prema sastavu, drveća su prirodna ili vrlo slična izvornim šumama iz kojih potječu. Razina očuvanosti hrvatskih šuma vrlo je dobra u odnosu na europsku razinu. Čak 95% šumskih komponenata pokazuje prirodan sastav, ovo je rijetko i vrlo vrijedno u globalnim omjerima. Razlikuju se kontinentalne, planinske i mediteranske šume.

Temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/2013) u Republici Hrvatskoj postoji 9 kategorija zaštite: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajolik, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture. Zaštićena područja od državne važnosti su strogi rezervati, nacionalni park, posebni rezervat i park prirode. Zaštićena područja od lokalnog značaja su regionalni park, spomenik prirode, značajan krajolik, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture.

U hrvatskim šumama nema CITES vrsta. Gotovo sve šume u Hrvatskoj koje se mogu kategorizirati kao šume s visokim vrijednostima očuvanja (HCV) su pod strogom zaštitom ili pripadaju Natura 2000 ekološkoj mreži. Osim toga, prema Ministarstvu poljoprivrede, u Hrvatskoj postoji i 12 izvornih šuma koje se protežu na površini od 848 ha. Hrvatska vlada radi na vlastitom sustavu definicija HCV razreda, sličnom FSC-u. Ideja je da se kategorijama zaštite (9) dodijele hrvatski HCV razredi, svaki sa svojim zahtjevima upravljanja. Ipak, hrvatske definicije HCV-a trenutno nisu iste kao FSC-ove.

Prema 5. nacionalnom izvješću Republike Hrvatske - Konvencija o biološkoj raznolikosti (CBD), glavne šumske prijetnje u izvještajnom razdoblju bile su onečišćenje zraka, tla i vode. Među poteškoćama koje se susreću prilikom

nadzora i sprečavanja protuzakonite sječe u privatnim šumama spadaju velika usitnjenost i velik broj šumovlasnika: registrirano je preko 600 000 vlasnika. Prosječna veličina šumskog posjeda je 1,10 ha. Od tih područja 30% još nema razvijenu šumskogospodarsku osnovu. Visoke vrijednosti očuvanja su stoga u opasnosti zbog nedostatka šumskih planova. Nadalje, teško je procijeniti posječeno i ukradeno drvo s miniranih šuma jer je većina dijelova tih šuma još uvijek u postupku razminiranja. Izvještaji o protuzakonitoj sječi ili sudskim slučajevima u šumarskom sektoru nisu javno dostupni.

Opća specifikacija rizika: postoji određen rizik za pokazatelje 3.1 (Raznolikost vrsta), 3.2 (HCV 2: Ekosustavi i mozaici na razini krajobraza), 3.3 (HCV 3: Ekosustavi i staništa) i 3.4 (HCV 4: Kritične usluge ekosustava). Za navedene pokazatelje rizik je određen samo za privatne šume bez važeće šumskogospodarske osnove.

3.1 HCV 1: Raznolikost vrsta

Hrvatska je 1992. godine potpisala 'Konvenciju o biološkoj raznolikosti' (CBD), a Uprava za zaštitu prirode (dio Ministarstva zaštite okoliša i energetike) odgovorna je za njezino praćenje i izvještavanje. Strateški i akcijski plan CBD-a za biološku raznolikost 2017.-2025. se slijedi kao smjernica za provedbu. Hrvatska je napravila značajne iskorake u vezi s provedbom CBD-a. Sva šumska područja koja su presudna za očuvanje sada su proglašena zaštićenim područjima na nacionalnoj ili EU razini (Natura 2000). Hrvatska nastavlja s provedbom Nacionalne strategije biološke raznolikosti, temeljene na međunarodnim zahtjevima CBD-a. Nacionalna strategija je pravilno pretvorena u zakone i propise. Općenito zakoni i propisi imaju za cilj održivost, proizvodnju i zaštitu visokih vrijednosti očuvanja. Što se tiče sječe stabala, propisi su strogi. Možda postoji sumnjiva uloga spomenutih šumarskih izvođača radova. Nema javno dostupnih izvještaja o nezakonitoj sječi, sudskim predmetima ili izvješćima državnih inspekcija u šumarskom sektoru. Hrvatska još nije objavila izvještaje o Natura 2000 ekološkoj mreži, pa taj izvor podataka nije dostupan, no postoje izvješća CBD-a. Glavne šumske prijetnje prema 5. CBD izvještaju bile su onečišćenje zraka, tla i vode. Pripremljene su procjene ugroženosti za 2954 vrsta. 1336 vrsta kategorizirane su kao ugrožene (IUCN kategorije CR, EN i VU). Trendovi populacije i promjene statusa pojedinih vrsta još uvijek nisu poznati, ali će biti dostupni nakon revizije crvenih popisa, primjenom najnovije IUCN metodologije. Razine biološke raznolikosti u Hrvatskoj još se trebaju poboljšati, no postoje važeći propisi. Gotovo sve državne šume kojima gospodari javno poduzeće Hrvatske šume d.o.o. imaju FSC certifikat (96,6% svih državnih šuma), što je samo po sebi jamstvo, jer to znači da se većinom šuma u Hrvatskoj dobro gospodari.

Mjere kontrole (pokazatelj 3.1)

Dio privatnih šumovlasnika (30%) nema izrađene šumskogospodarske osnove. Potrebno je poduzeti pristup predostrožnosti jer ne postoji strogo jamstvo da visoke vrijednosti očuvanja nisu ugrožene.

Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:

- a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
- b) Zatražite dozvolu za sječū. Zatražite i neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije obvezno po zakonu (samo na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija HCV-a. Ako ovaj dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.

3.2 HCV 2: Ekosustavi i mozaici na razini krajobraza

U Hrvatskoj postoje šumski ekosustavi koji udovoljavaju nacionalnoj definiciji velikih ekosustava na razini krajobraza ili mozaika ekosustava koji sadrže održive populacije velikom većinom prirodnih vrsta u prirodnim obrascima rasprostranjenosti i obilja. Hrvatska je identificirala, registrirala i zaštitila visoke vrijednosti očuvanja (HCV 2) u svojim parkovima prirode, regionalnim parkovima i značajnim krajolicima. Hrvatska tako štiti takva važna područja, iako ista nisu prepoznata na međunarodnoj razini s obzirom na definiciju ekosustava na razini krajobraza. Svjetski institut za resurse (WRI) ne prikazuje netaknute šumske krajobraze u Hrvatskoj u svom „Općem atlasu obnove šuma i krajobraza“ iz 2017. godine. UNESCO-va nalazišta biosfere u zemlji također ne uključuju velike šumske ekosustave.

Hrvatska je u zakonskoj perspektivi već ostvarila veliki iskorak za zaštitu krajobraza. Kada su vrste i staništa dobro zaštićeni, to će također značiti da su zaštićeni i krajobrazi. Ako su krajobrazi fragmentirani, to će također rezultirati gubitkom vrsta i staništa.

Mjere kontrole (pokazatelj 3.2)

Dio privatnih šumovlasnika (30%) nema izrađene šumskogospodarske osnove. Potrebno je poduzeti pristup predostrožnosti jer ne postoji strogo jamstvo da visoke vrijednosti očuvanja nisu ugrožene.

Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:

- a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
- b) Zatražite dozvolu za sječū. Zatražite i neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije obvezno po zakonu (samo na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija

HCV-a. Ako ovaj dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.

3.3 HCV 3: Ekosustavi i staništa

Hrvatska je identificirala, registrirala i zaštitila visoke vrijednosti očuvanja (HCV 3) uglavnom u posebnim rezervatima i spomenicima prirode. Prema 5. izvještaju CBD-a glavne šumske prijetnje u izvještajnom razdoblju bile su onečišćenje zraka, tla i vode. Jela (*Abies alba*) je bila najosjetljivija na zagađenje zraka; promjene vodnog režima zbog neodgovarajućih vodoprivrednih aktivnosti; prometni i ostali infrastrukturni koridori izgrađeni kroz velike šumske komplekse; pretvaranje šumskog zemljišta u građevinsko i/ili poljoprivredno zemljište; šumski požari posebno u mediteranskom dijelu Hrvatske i problemi s planiranjem vlasništva nad zemljištem i šumama. No, već nekoliko desetljeća broj hektara povezanih sa zaštićenim područjima raste, što je naravno dobar signal za zaštitu staništa. Konačno, nije moguće pronaći podatke o poboljšanim ili uništenim staništima. Rezultati mjerenja još nisu dostupni. Međutim, možemo zaključiti da je Hrvatska sa zakonodavnog stajališta pravilno primijenila propise potrebne za zaštitu staništa. Za svaki tip Natura 2000 staništa Državni zavod za zaštitu prirode izradio je kartu sa svim poznatim lokalitetima. Vlada je trenutno u postupku mjerenja i postavljanja bazne linije te revidiranja šumskogospodarskih osnova s uputama za zaštitu staništa.

Mjere kontrole (pokazatelj 3.3)

Dio privatnih šumovlasnika (30%) nema izrađene šumskogospodarske osnove. Potrebno je poduzeti pristup predostrožnosti jer ne postoji strogo jamstvo da visoke vrijednosti očuvanja nisu ugrožene.

Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:

- a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
- b) Zatražite dozvolu za sječu. Zatražite i neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije obvezno po zakonu (samo na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija HCV-a. Ako ovaj dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.

3.4 HCV 4: Kritične usluge ekosustava

Vlada Republike Hrvatske identificirala je, registrirala i zaštitila visoke vrijednosti očuvanja (HCV 4) uglavnom u zaštitnim šumama. Službena nacionalna površina zaštitnih šuma u Hrvatskoj trenutno iznosi 710 137 ha (30% svih šuma). To je ujedno rezultat činjenice da je 82% svih šuma već FSC certificirano, a FSC certifikacija također zahtijeva da se takva područja

identificiraju i zaštite. Za vlasnike šuma sa šumskogospodarskom osnovom nema opasnosti da gospodarenje šumama stvara rizik za kontrolu erozije, sprječavanje poplava, prepreka od razorne vatre i slivova čiste vode. Dio privatnih vlasnika (30%) nema izrađene šumskogospodarske osnove. To znači da postoji rizik da se propisi (i ograničenja) o gospodarenju šumama relevantni za ovaj pokazatelj ne poštuju strogo, jer su oni obično navedeni u šumskogospodarskim osnovama.

Mjere kontrole (pokazatelj 3.3)

Dio privatnih šumovlasnika (30%) nema izrađene šumskogospodarske osnove. Potrebno je poduzeti pristup predostrožnosti jer ne postoji strogo jamstvo da visoke vrijednosti očuvanja nisu ugrožene.

Kada kupujete iz privatnih šuma: Zatražite važeću šumskogospodarsku osnovu + godišnji izvedbeni plan. Ako nisu dostupni, postoje dva rješenja:

- a) Ne kupujte iz ovih privatnih šuma.
- b) Zatražite dozvolu za sječu. Zatražite i neovisnu procjenu utjecaja na okoliš. To nije obvezno po zakonu (samo na Natura 2000 lokacijama takve bi procjene ionako trebale biti dostupne), ali Vam daje cjeloviti prikaz rizika. Takva bi procjena trebala uzeti u obzir svih 6 kategorija HCV-a. Ako ovaj dokument pokazuje da ne postoji rizik za HCV, možete kupiti iz ove šume. Sačuvajte ovaj dokument.

Kategorija 4: Drvo iz šuma koje se prenamijenjuju u šumske nasade ili druge nešumske namjene

Šume i šumska zemljišta su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i kao takve su pod nacionalnom zaštitom: Ustav (čl. 3, 52), Zakonom o šumama (čl. 2); i Zakona o zaštiti prirode. Zakon o šumama propisuje postupke za prenamjenu šuma (privremenu ili trajnu) i zahtijeva plaćanje naknada zbog gubitka ekološke funkcije šume (čl. 61). Svaka prenamjena koja nije propisana Zakonom o šumama je protuzakonita. Ako je to dozvoljeno pod posebnim uvjetima, potrebno je izraditi poseban plan, a ako se takav plan ne provede u roku od 2 godine, šume je potrebno ponovo zasaditi u roku od 1 godine. Prenamjena šuma može se izvršiti samo u razvojne svrhe koje su od nacionalnog značaja. Moguće su 3 iznimke: izgradnja golf igrališta ili parka za kampiranje, eksploatacija minerala, te izgradnja novih naselja. Prema lokalnom stručnjaku i nacionalnim medijima (Google pretraživanje) nema registriranih slučajeva gdje se šuma prenamijenila na protuzakonit način. Ostali međunarodni izvori, poput FAO organizacije ili Global Forest Watch portala, ne navode nikakve probleme s provođenjem Zakona o šumama u Hrvatskoj.

Opća specifikacija rizika: nizak rizik za sve pokazatelje, nisu potrebne mjere kontrole.

Kategorija 5: Drvo iz šuma u kojima se sadi genetski modificirano drveće

Šume i šumska zemljišta su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i kao takve su pod nacionalnom zaštitom prema sljedećim zakonima: Ustav (čl. 3, 52), Zakon o šumama (čl. 2), Zakon o zaštiti prirode i Zakon o genetski modificiranim organizmima (GMO). Navedeni zakoni su također u skladu sa Zakonom o provedbi Direktive EU br. 1946/2003 o prekograničnom prijevozu genetski modificiranih organizama (o prijevozu GMO-a). U Hrvatskoj se potencijalna upotreba GMO-a može ostvariti samo uz posebnu dozvolu (i načelno samo u istraživačke svrhe ili u poljoprivrednom sektoru). Tako je objašnjeno u Zakonu o genetski modificiranim organizmima. GMO biološki materijal (genetski promijenjeni dio biljke, životinje, mikroorganizma, gljivica ili virusa koji sadrži nasljedne podatke) može se unositi u okoliš samo na temelju dozvole Ministarstva zdravlja i Ministarstva poljoprivrede. GMO nije dopušteno unositi na područje Natura 2000 ekološke mreže, bilo koja zaštićena područja ili područja za ekološku zaštitu. Dozvole za unos GMO-a na ova područja ne mogu se zatražiti. U posebnoj studiji o GMO-u, Vijeće za GMO proučilo je moguću upotrebu GMO-a u različitim sektorima, uključujući šumarstvo. No zaključak je da u Hrvatskoj nema primjera u vezi s genetski modificiranim stablima i ne postoje planovi za buduću upotrebu.

Opća specifikacija rizika: nizak rizik za sve pokazatelje, nisu potrebne mjere kontrole.

Dijagram tijeka kupnje kontroliranog drva

